

Istraživanje: Na Balkanu nije bilo lustracije

Uto, 25/10/05

PREGLED, Komentari i analize

str. 17

Istraživanje: Na Balkanu nije bilo lustracije

Lustracija zvaničnika komunističkih režima koji su do početka prošle decenije vladali u državama Balkana nije se dogodila, zaključak je publikacije „Otkrivanje skrivene istorije: Lustracija na zapadnom Balkanu“. Knjiga je nastala na osnovu dvogodišnjeg istraživanja u kome je učestvovalo više od 150 eksperata, sprovedenog u organizaciji Centra za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi iz Soluna, a uz podršku Evropske unije i organizacije USAID. Vlasti država zapadnog Balkana nisu spremne da, u okviru procesa demokratizacije, omoguće otvaranje dosijea tajnih službi i lustriranje onih koji su u proteklih pola veka kao saradnici nedemokratskih režima bili odgovorni za kršenja ljudskih prava, jedan je od zaključaka istraživanja. Predstavljajući knjige „Otkrivanje skrivene istorije“ bilo je povod za organizovanje istoimenog okruglog stola u Beogradu, i okupljanje predstavnika više nevladinih organizacija iz regiona, uz čiju pomoć je projekat sproveden. Direktor projekta Magardiš Hačikjan (Magarditsch Hatschikjan) rekao je, predstavljajući knjigu učesnicima skupa, da bi zakoni o lustraciji i otvaranju arhiva tajnih službi trebalo da pokriju i period nakon pada komunističkih režima. Prema njegovim rečima, zakoni kojima se detaljno regulišu ova pitanja se na Balkanu, čak i ako su doneti, ne sprovode. On je dodao da Evropska unija ne navodi lustraciju i otvaranje tajnih dosijea kao uslov za pridruživanje državama kandidatima, tako da ti procesi mogu proisteći samo iz unutrašnjih potreba društava u procesu demokratizacije. Predsednica Centra za mir i demokratski razvoj Vesna Pešić, koja je predsedavala diskusijom na temu: „Kako se suočiti sa autoritarnom prošlošću“, ocenila je da u Srbiji po pitanju lustracije ništa nije urađeno, iako je Zakon o lustraciji usvojen pre više od dve godine. „Nad Srbijom postoji ogromna senka podzemnog sveta službi bezbednosti koje saraduju sa nacionalističkim snagama i organizovanim kriminalom“, rekla je Vesna Pešić. O iskustvima suočavanja sa prošlošću u Nemačkoj govorio je šef Pravnog odseka u Federalnoj komisiji za dosijea službe državne bezbednosti bivše Demokratske Republike Nemačke Ginter Borman (Gunter Bormann).

KOMENTAR